

Педагогіка

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ДО ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ВІЗУАЛІЗАЦІЇ НА УРОКАХ В ПОЧАКОВИХ КЛАСАХ

Лавренова Марія Василівна,

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії та методики початкової освіти Мукачівський державний університет

Гецько Наталія Володимирівна,

бакалавр спеціальності «Початкова освіта» Мукачівського державного університету, магістр спеціальності «Архітектура будівель і споруд» Національного університету «Львівська політехніка»

Ключові слова: технології візуалізації, ментальні карти, вчитель початкових класів, молодші школярі.

Key words: visualization technologies, mind maps, elementary school teacher, junior schoolchildren.

В сучасному суспільстві неможливо увести навчальний процес без використання інформаційно-комунікаційних технологій, які відкривають перед вчителями широкі можливості вибору форм і методів проведення уроків [3].

Дослідження науковців показують, що діти початкової ланки 80% знань, умінь та навичок здобувають через ігри, а запам'ятовують лише 10% того, що читають, 20% того, що чують, 30% того, що бачать, 50% того, що бачать і чують одночасно, 70% того, що говорять, 90% того, що роблять і говорять одночасно. Отже, мозок дитини, налаштований на отримання знань у формі розважальних програм по телебаченню, ігор у мобільних телефонах, набагато легше сприйме запропоновану на уроці інформацію за допомогою медіазасобів.

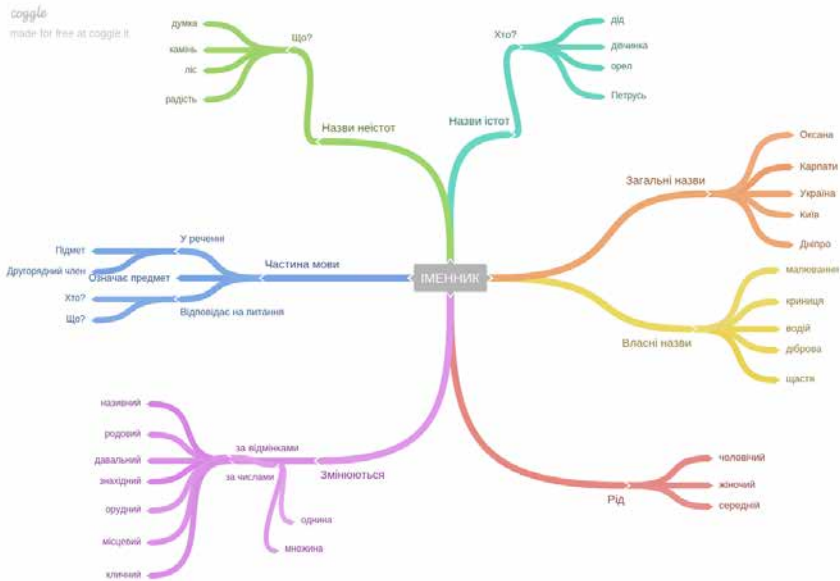
Дробки психологів, педагогів, вчителів-практиків, зокрема: П.Анохі-

на, Т.Артем'єва, Л.Білоусової, М.Жинкіна, Н.Житенева Н.Манько, Д.Поспелова, А.Рапуто, О.Смірнова, О.Соколова, Т.Сороки, І.Якиманської доводять, що візуалізація навчального матеріалу сприяє його більш успішному сприйманню і запам'ятовуванню.

Візуалізація навчального матеріалу нерозривно пов'язана з його «стисненням» [1]. «Стиснення» і візуалізація навчальної інформації технологічно може бути реалізовані різними методичними прийомами і, відповідно до цього, відомими різноманітними схемно-знаковими моделями представлення знань. Тут повний простір для творчої ініціативи вчителя.

Одним перспективних напрямів вирішення окресленої проблеми є ментальні карти.

Проблематикою створення ментальних карт займаються зарубіжні вчені Е.Б'юзен, Б.Б'юзен, Х.Мюллер,

Мал.1. Узагальнюючий урок на тему «Іменник»

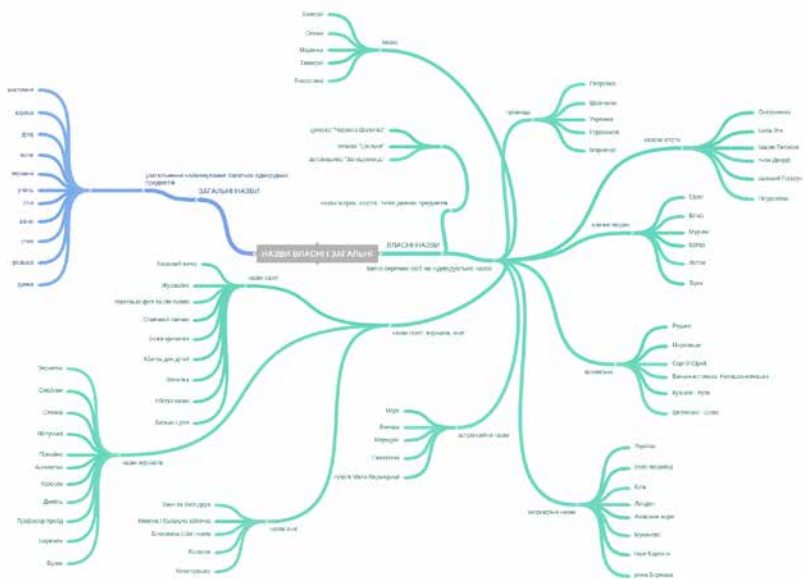
Б.Санто, Б.Твісс, Р.Фостер, В.Хартман, Й.Шумпетер, серед вітчизняних науковців – О.Аксьонова, Л.Гончаренко, Н.Терещенко, Г.Ковальчук, М.Сакович, Н.Хвесеня.

Щодо тлумачення даного визначення, то у джерелах з досліджуваної проблеми можна зустріти кілька назв. Це – Mind Map, «інтелект-карта» або «карта розумових дій», «ментальна карта», «карта пам'яті». «Інтелект-карта» – це схема, яка візуалізує певну інформацію при її обробці людиною, спосіб зображення процесу загального системного мислення за допомогою структурно-логічних схем радіальної організації [4].

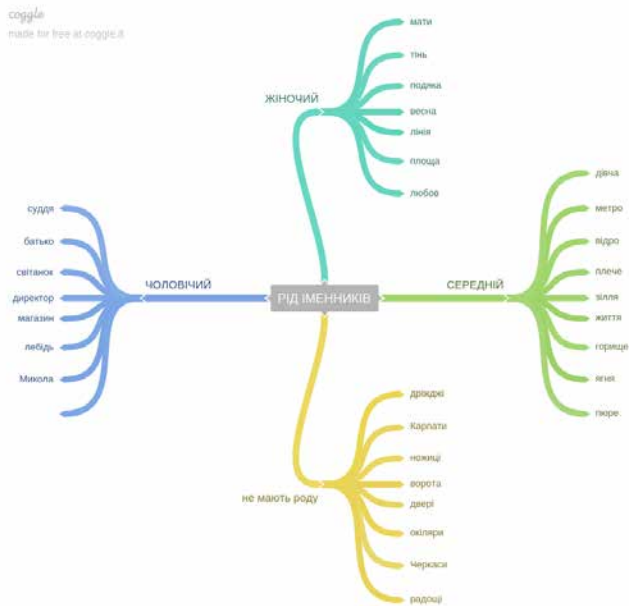
Ментальні карти реалізується у вигляді діаграми, на якій зображені слова, ідеї, завдання або інші поняття,

зв'язані гілками, що відходять від центрального поняття або ідеї. В основі цієї техніки – принцип «радіального мислення», що належить до асоціативних розумових процесів, відправною точкою або точкою дотику яких є центральний об'єкт. За допомогою складених за певними правилами карт можна створювати, візуалізувати, структурувати і класифікувати ідеї та наочно представляти досить складні концепції і великі обсяги інформації.

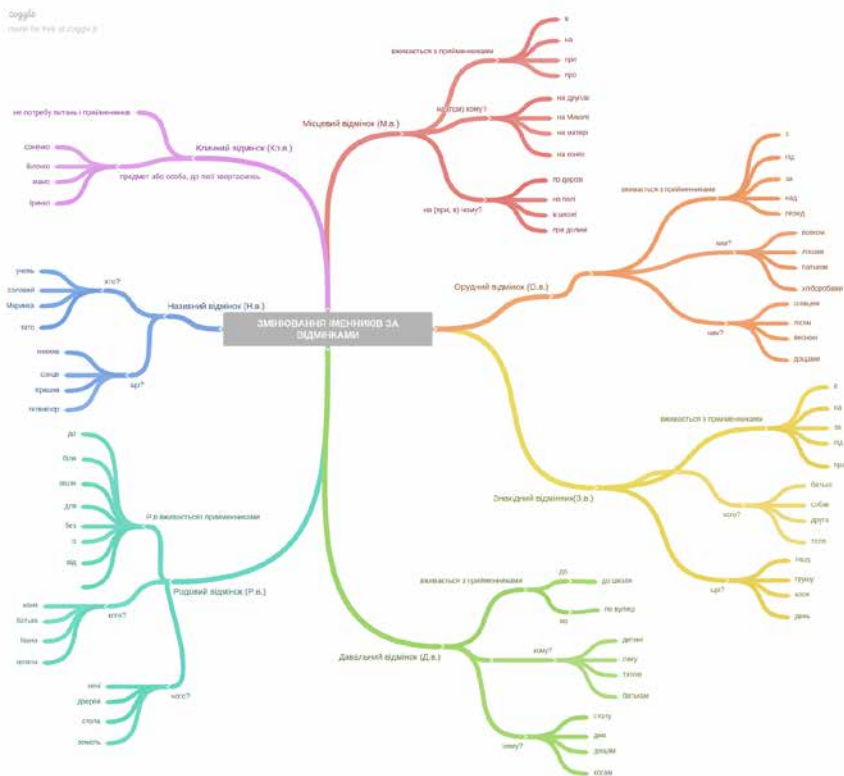
Вони охоплюють і допомагають записати, запам'ятати, з'єднати і вивести інформацію візуально. Створюються вони на папері, або ж за допомогою програмного забезпечення, якого нині існує вже понад 50 видів. Основні елементи карти – ключі (або їх ще називають тригери): слова і малюнки, кожен

Мал.2. Назви власні і загальні

Мал.3. Рід іменників

Мал.4. Змінювання іменників за відмінками

із яких символізує конкретний спогад, сприяє виникненню нових думок та ідей, а, отже, допомагає повніше використовувати можливості розуму. Тригери радіально розходяться від центральної ідеї за допомогою серії з'єднуючих гілок. Процес побудови карти імітує поведінку нейронів в процесі думання, коли активуються зв'язки між ними [3].

Залежно від обсягу або застосування розрізняють наступні типи ментальних карт, а саме: стандартні карти (standard maps), швидкісні карти, або карти-блискавки (speed maps),

майстер-карти (master maps), мегакарти (mega maps).

Ментальні карти ідеально підходять для використання у школах, можуть бути застосовані у будь-яких видах завдань, залучають учнів різного віку до активного творчого мислення, організації й вирішення проблем. Гнучкість цих карт дозволяє розглядати будь-яку тему або навчальне питання [2]. При вивченні теми «Іменник» у 4 класі на уроках української мови для кращого запам'ятовування навчального матеріалу доцільно скласти з учнями ментальні карти. Наприклад:

Візуально укомплектований матеріал полегшує сприйняття нової інформації або стає підсумком вивченої. У процесі навчання, карти можна створювати як результат будь-якої проектної роботи, як випереджальне домашнє завдання, як елемент самостійної роботи тощо.

Таким чином, за умови грамотно підготовлених учнів та наявності відповідної матеріально – технічної бази, ментальні карти суттєво поживлять урок та стануть сучасним його доповненням та дозволяють залучити учнів до творчого мислення, усебічного аналізу проблемного завдання та пошуку його нестандартного рішення.

Література

1. Белоусова Л.И., Житенева Н.В. Дидактические аспекты использования технологий визуализации в учебном процессе общеобразовательной школы / Л.И. Белоусова, Н.В. Житенева // Информационные технологии и средства обучения. – 2014. – том 40. – №2. – [Электронный ресурс]. Режим доступа: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/1017>
2. Лавренова М.В. Використання ментальних карт на уроках у початковій школі / У.В. Луцанич, М.В. Лавренова // Освіта і формування конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції : збірник тез доповідей за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції, 26-27 жовтня 2017 року / гол.ред. Т.Д. Щербан. – Мукачево : МДУ, 2017. – С.232-234.
3. Левшин М. Інформаційні технології – з першого класу / М. Левшин // Вища освіта України. – 2002. – No1. – С.58–64.
4. Buzzen T. The Mind Map Book. / T. Buzzen, V. Buszen// – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://royallib.com/book/byuzen_toni/supermishlenie.html

ИННОВАЦИИ В УКРАИНСКОМ ОБРАЗОВАНИИ: НУЖНЫ ЛИ СТУДЕНТАМ ЭЛЕКТРОННЫЕ СРЕДСТВА ОБУЧЕНИЯ?

Walery Okulicz-Kozaryn

Педагогический Университет в Кракове,
Польша

Алхимова С., Носовец О., Яковенко А.

Национальный Технический Университет Украины
«КПИ им. Игора Сикорского», Украина

Слова ключевые: инновации в образовании, средства обучения, образовательный процесс, презентация, электронные средства обучения

Целью исследования является оценка отношения студентов Украины к электронным средствам обучения при проведении лекций. Цель вытекает из второго риторического вопроса дидактики: «Как учить?». Авторы хотели узнать: нужны ли украинским студентам электронные средства обучения?

Основными методами исследования были анкетирование и статистическая обработка анкет [1]. Исследование было выполнено в декабре 2017 г. – январе 2018 г. в Национальном Техни-

ческом Университете Украины «КПИ им. Игора Сикорского» при поддержке Восточно-Европейской научной группы. В процессе исследования были проанкетированы 8 групп студентов специальности «Комп'ютерні науки та інформаційні технології». Это были студенты 1-6 курсов, всего 159 респондентов.

При проведении анкетирования, студентам был задан только 1 вопрос:

– Какой метод обучения на лекциях Вам нравится больше всего?

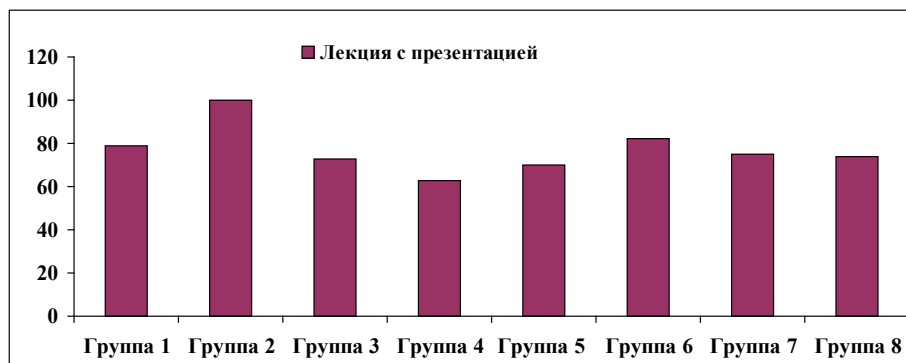

Рисунок. Доля студентов, выбравших проведение лекций с презентацией (в %)

Этот вопрос имел три варианта ответа:

1. Лектор имеет презентацию, и я пишу со слайдов.
2. Лектор медленно диктует, и я пишу под диктовку.
3. Лектор быстро рассказывает, и я пишу, что успеваю.

Результаты

По результатам первичной обработки анкет построена диаграмма, показывающая долю студентов, выбравших проведение лекций с презентацией (см. рисунок).

Как показывает рисунок, доля студентов, выбравших проведение лекций с презентацией изменяется от 63% до 100%. Это значит, что большая часть опрошенных украинских студентов предпочитает варианты проведения лекций с электронными презентациями.

Авторы благодарят студентов, принявших участие в анкетировании за понимание, уделённое время и честность.

Список использованных источников

1. BUS_9641_Business_Statistics_5M. Lecture notes for the Program «Masters of Business Administration». – USA. NY. Kingston University. 2009. – 106 p.